

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Александър Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

X

ИЗХОДЯЩ №
ЦУ НА НАП

X

РЕЗОЛЮЦИЯ:
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП:

ГОДИШЕН ДОКЛАД

от

ЛИЛЯНА ГИНЧИНА – РЪКОВОДИТЕЛ НА ИНСПЕКТОРАТ

Относно: дейността на Инспектората на Национална агенция за приходите през 2019 г.

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на задължението за отчитане на дейността на Инспектората, регламентирано в чл.46, ал.8 от Закона за администрацията и обобщава извършените проверки и постигнатите резултати от Инспектората на НАП през 2019 година.

Инспекторатът в Националната агенция за приходите (НАП) е създаден в изпълнение на чл. 46 от Закона за администрацията. Инспекторатът е пряко подчинен на изпълнителния директор. В течение на годината в Инспектората е извършена структурна промяна, в резултат на която единият от съществуващите три отдела – отдел „Превенция на финансовата и информационна система“ е отделен, като са формирани дирекция „Мрежова и информационна сигурност“ и звено за финансов контрол. В средата на 2019 г. в Инспектората са обособени два отдела, както следва:

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

отдел „Вътрешен административен контрол“ и отдел „Превенция и противодействие на корупцията“.

Извършените през отчетния период проверки, независимо от своята разнородност, са насочени към подпомагане на изпълнителния директор на НАП при осъществяване на управленските, в частност контролните му функции. Основните задачи при осъществяване на проверките са:

- предоставяне на независима и обективна оценка за дейността на Агенцията;
- предотвратяване и отстраняване на нарушения при функциониране на Агенцията;
- пълно и точно изясняване на фактите и обстоятелствата във връзка с подадените сигнали;
- превенция и противодействие на корупцията;
- превенция и противодействие на нарушенията във финансовата система, мрежовата и информационна сигурност в НАП;
- изготвяне на предложения за подобряване работата на Агенцията и контрол по реализирането им.

През 2019 г. дейността на Инспектората се е ръководила от следните приоритети:

- контрол за законосъобразно и правилно функциониране на системите, чрез отстраняване на констатираните слабости и нарушения, въз основа изпълнение на предложени мерки и препоръки;
- подобряване на ефективността на дейностите на администрацията, чрез формулиране на предложения и мерки за подобряване на работата и отстраняване на констатираните слабости и нарушения;
- осигуряване на адекватни механизми за превенция, противодействие и разкриване на корупционни прояви в НАП;
- укрепване на административния капацитет и повишаване на професионалната квалификация на служителите в звеното, както и подобряване взаимодействието с други органи, организации и звена.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

В голяма степен фокусът на Инспектората е насочен и към повишаване на клиентската удовлетвореност чрез своевременна проверка на постъпилите предложения и сигнали и ефективна реакция за отстраняване на констатираните нередности.

I. Извършени проверки - планови и извънпланови:

През 2019 г. са реализирани производства по 266 броя проверки, в т.ч. 21 броя планови проверки, 217 броя извънпланови проверки и 28 броя предварителни проверки.

Приключилите проверки през 2019 г. са общо 236 броя.

Видове проверки	Продължили от 2018 г.	Планирани през 2019 г.	Извънпланови	Приключени през 2019 г.	Продължаващи през 2020 г.
Проверки по сигнали, жалби и самосезиране	78	-	161	216	23
Комплексни проверки	0	0	0	0	0
Тематични проверки и анализи	6	19	2	20	7
Общо:	84	19	163	236	30

През 2020 г. продължават производства, инициирани с подадените сигнали в последните месеци на годината, както и тематични проверки с обемен характер, при които са разглеждани голям брой производства.

II. Тематични и комплексни проверки

За периода са планирани 21 бр. тематични проверки, като 2 са започнати през 2018 г. Приключени са 15 планови проверки. Изпълнението на 6 от планираните за 2019 г. тематични проверки продължава през 2020 г.

Извън плана, през 2019 г. са възложени 2 (две) тематични проверки по инициатива на органи на НАП. Приключило е изпълнението на 5 извънпланови тематични проверки (в т.ч. 4 продължаващи от 2018 г.), а една продължава.

В съответствие с утвърдените приоритети, в изпълнение на Стратегическия план на НАП за периода 2016 г. – 2020 г. и по повод идентифицирани проблемни области

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

при реализиране на процесите в структурите на НАП, през 2019 г. са извършени следните тематични проверки:

По стратегическа цел „Ефективно прилагане на данъчно-осигурителното законодателство и борба с измамите“:

➤ Във връзка с приоритета за развитие на контролната дейност и противодействие на данъчните и осигурителни измами са извършени:

- Тематична проверка относно спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове от страна на органите по приходите от отдел „Проверки“, дирекция „Контрол“ към ТД на НАП София, продължаваща от 2018 г.;
- Във връзка с изнесени данни за нарушения, са извършени обстояйни проверки относно спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове и правомерността на осъществяваните достъпи до информационните масиви на НАП от страна на инспектор по приходите и ръководител на екип от отдел „Ревизии“, дирекция „Контрол“ към ТД на НАП София, както и на служители от ГД „Фискален контрол“, в хода на осъществяваните от тях производства. Продължава проверка на цялостната дейност на друг служител на ГД „Фискален контрол“;
- Извършен е мониторинг на организацията на дейността и спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове от служителите в Главна дирекция „Фискален контрол“ при ТД на НАП Бургас. Започнал е аналогичен мониторинг в ТД на НАП Варна, който продължава в 2020 г.
- Проверка в ТД на НАП Бургас относно спазването на Кодекса за поведение на държавния служител, както и законосъобразността при осъществяването на контролните действия от органите по приходите, ангажирани в изпълнение на лятната кампания за проверки на обекти в морските курорти.

➤ Във връзка с приоритета за ефективно и ефикасно събиране на просрочени задължения, през годината са извършени:

- Проверка на процеса по издаване и мотивиране на разпорежданията за определяне на окончателна оценка, издавани от публичните изпълнители и

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

съотнасяне на оценката към цената, постигната на публична продажба, в ТД на НАП Пловдив, продължаваща от 2018 г.;

- Започнала е проверка на тема „Ефективност на действията на публичните изпълнители по отношение спазването на сроковете по чл. 191, ал. 1 и 2 и чл. 193, ал. 4 от ДОПК. Идентифициране на причини при невъзможност за спазване на сроковете и съответно за загуба на конкуренция с изпълнителното производство по ГПК и производството по несъстоятелност“, която ще продължи през 2020 г.
- Проверка за спазване на разпоредбите на ЗДДС и ППЗДДС при публична продажба от публичните изпълнители в ТД на НАП Пловдив, започнала в края на 2018 г.

По стратегическа цел „Подпомагане на доброволното спазване на задълженията“:

➤ Във връзка с приоритета качествено обслужване и улесняване на клиентите при спазване на законовите задължения:

- Извършена е проверка на процеса по обработка и корекция на годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДДФЛ, получени през 2017 г. в ТД на НАП София, офиси Възраждане и Надежда.

➤ Във връзка с приоритета за ограничаване на корупционния риск, са извършени:

- В изпълнение на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015-2020 г., приоритет 5 „Борба с дребната корупция“ и идентифицирани процеси със завишен корупционен риск в основните оперативни функции на НАП: „Контрол“, „Обслужване“ и „Събиране“ при извършения през 2018 г. анализ, периодично, в съответствие с Насоките за съставянето на антикорупционни планове, тяхното съдържание и одобряването им, се отчита изпълнението на набелязаните мерки за противодействие, които са залегнали в Антикорупционния план на Агенцията. Отчитането представлява и част от поетите ангажименти от НАП във връзка с изпълнението на мерките по Механизма за сътрудничество и

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

оценка (МСО). Отчетите – тримесечни, шестмесечен и годишен, като резултатите от изпълнението на плана, са публикувани на интернет страницата на Агенцията.

- Извършени са проверки за неподадени в срок: встъпителни декларации през 2018 г. и ежегодни декларации за имущество и интереси през 2019 г. по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ.
- Извършена е проверка на служителите в НАП за наличие или липса на обстоятелства за несъвместимост по смисъла на чл. 9, ал. 5 от Закона за НАП.
- Извършени са 4 проверки на неподадените в срок декларации за несъвместимост и декларации за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ, както и за установяване достоверността на декларираните факти в декларациите за несъвместимост, подадени от новоназначените служители в НАП, като една е в процес на приключване през 2020 г.
- Във връзка с твърдения за нарушения, свързани с конфликт на интереси и неетично поведение е извършена обстойна проверка относно спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове и правомерността на осъществените достъпи до информационните масиви на НАП от страна на ръководител в ТД на НАП София.

➤ Във връзка с приоритета за развитие на системата за управление на информационната сигурност, са извършени:

- проверка за уязвимости на информационните активи, при които са тествани 144 информационни актива;
- проверки по спазване на вътрешните правила за мрежова и информационна сигурност в 2 офиса на НАП;
- завършена е оценката на риска за информационната сигурност на информационните активи в НАП.

➤ Във връзка с приоритета за развитие на системите за финансово управление и контрол, в т.ч. ежегоден преглед и своевременно актуализиране на действащи заповеди, инструкции, процедури, правила за работа и други нормативни

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

документи на НАП по отношение на тяхната приложимост, припокриване и качество, са извършени проверки в седем офиса на НАП относно спазване на процедурата за извършване на предварителен финансов контрол за законосъобразност преди поемане на задължения и преди извършване на разходи.

В резултат на констатациите, обобщени в докладите с резултатите от проверките, са планирани и осъществени мерки за подобряване на качеството на дейностите, осъществявани в НАП.

III. Проверки по сигнали и предложения:

През 2019 г. са постъпили 20% повече сигнали със съмнения за неправилни действия, бездействия и корупционни практики, включително и сигнали, подадени от служители на Агенцията.

През годината са извършвани 209 бр. проверки по реда на АПК по повод постъпили сигнали за неправомерни действия, бездействие и други нередности, в т.ч.:

- за незаконни или неправилни действия или бездействие на служители от администрацията - 194 извършени проверки по реда на АПК;

- за корупция и неефективна работа – 38 бр. проверки по реда на АПК.

Забележка: 26 сигнала съдържат твърдения за допуснати повече от един вид нарушения.

- по повторно подадени сигнали – само с предварителна проверка – 3 броя.

По реда на ЗПКОНПИ са извършени 8 проверки, в т.ч.:

- по постъпил сигнал за корупционно нарушение – 7 проверки и

- 1 проверка за установяване на конфликт на интереси.

По сигнали за инциденти с опазване на информационните активи, мрежовата и информационна сигурност са извършени 6 бр. проверки.

По повод всички изложени факти и твърдения са извършени задълбочени проверки. За резултатите от всички проверки и предложенията за подобряване на дейността са изготвени доклади, с които са запознати компетентните структурни звена за предприемане на конкретни действия и мерки за изпълнение и контрол.

За констатациите и предприетите действия, следствие на приключените проверки са уведомени подателите на сигнали и жалби.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

През годината са извършени 46 броя проверки по сигнали, съдържащи твърдения или съмнения за корупция. В резултат на проверките са дефинирани проблемни области, като за установените нарушения на служебни задължения са образувани дисциплинарни производства, а при съмнения за корупционни практики е уведомена и прокуратурата.

Нарастването на важността на темата за правилно използване на лични данни и всякакъв вид защитена информация, рефлектира върху повишения брой проверки относно правомерността на достъпванията до такъв вид информация.

IV. Проверки по реда на Глава осма от АПК, възложени в резултат на самосезиране:

През отчетния период са извършени 20 проверки по инициатива на органа на власт или служители на НАП и 2 проверки по искане на органите на прокуратурата и МВР.

Всички проверки са възложени във връзка с индикации за нарушение на нормативните и вътрешноведомствени правила.

Предприети са действия по оценка на качеството на работата на служители от различни звена на НАП. При всяка проверка е извършвано наблюдение за ефективността на разглежданите процеси, действията по управление, чрез които се гарантира законосъобразност и целесъобразност на предприетите от служителите на НАП действия.

Особено внимание през 2019 г. е обърнато на случаите със съмнения за корупционни прояви от служители на НАП. Извършени са задълбочени проверки, обхващащи многобройни производства, във връзка със съмнения за неправомерни действия, водещи до неполагаща се облага и други форми на злоупотреба със служебно положение. Наблюдава се завишаване на случаите, по които се реализира сътрудничество между Инспектората на НАП и органите на прокуратурата и досъдебното производство.

Във връзка с важността и актуалността на темите, свързани със защита на личните данни и с опазване на данъчно-осигурителната информация, се предприеха редица мерки, подпомагащи осъществяването на контрол върху изпълнението на разпоредбите, регламентиращи администриране и използване на защитена информация.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

През 2019 г. са извършени 14 863 проверки по предварителен финансов контрол за законосъобразност на всички предоставени документи, свързани с вземане на решение преди поемане на задължения, преди извършване на разходи, възстановяване на гаранции и депозити в ЦУ на НАП, УЦ на НАП Боровец и УЦ на НАП Банкя и преводи на събрани вземания от/на страни членки на Европейския съюз (ЦЗВ) в ЦУ на НАП. Всички проверки са извършени в регламентирания двудневен срок.

V. Резултати от извършените проверки:

В следствие на извършените през 2019 г. проверки са формулирани изводи и предложения, реализирането на които е от компетентността на различни дирекции в ЦУ на НАП и ТД на НАП. През годината са реализирани 419 от предложенията на Инспектората, целящи повишаване нивото на изпълнение на дейностите в НАП.

Изпълнението на набелязаните мерки е осъществено с различен разход на ресурси, обхват на участващи страни и различен времеви график, като за някои предложения, като създаване/усъвършенстване на програмни приложения и промени в организацията и процедурите за работа, изискващи по-дълъг период от време, изпълнението продължава и през 2020 година.

В резултат от извършените вътрешно-административни проверки от Инспектората са констатирани 240 случая на незаконосъобразни и неправилни действия, извършени от 171 служители на Агенцията, изразяващи се основно в:

- Нарушаване на разпоредби в нормативни актове;
- Неспазване на вътрешно-ведомствени процедури и правила;
- Неефективен контрол от преките ръководители;
- Неспазване на политиката за информационна сигурност в НАП.

Взети са мерки за ограничаване възможността за допускане на подобни нарушения в бъдеще – обърнато е внимание на служителите и техните ръководители, планирани са обучения, изготвени/допълнени са вътрешни процедури и указания за работа. В периода са стартирали 57 дисциплинарни производства срещу служители, които са имали виновно поведение, в следствие на което са настъпили негативни последици. За двадесет и пет служители е наложено наказание по чл. 90, ал.1 от Закона

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

за държавния служител. Петима служители, двама от които на ръководни позиции, са уволнени за допуснатите нарушения. Част от производствата продължават през 2020 г.

Постигнат е и възпитателен ефект, изразяващ се в информираността на служителите и клиентите на НАП, че действията на всички структури са във фокуса на обективен, безпристрастен и професионален вътрешен контрол, осъществяван от Инспектората на НАП.

В резултат на извършените проверки на декларации по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ са констатирани 79 случая на подадени декларации за имущество и интереси извън законоустановения срок. Направено е предложение на служителите да се обърне внимание за стриктно спазване на законовите разпоредби. При извършени проверки за наличие на несъвместимост са установени обстоятелства по отношение на 2 служители, за които са съставени актове за установяване на административно нарушение. При проверката на всички служители на НАП, във връзка с чл. 9, ал. 5 от ЗНАП, по отношение на 48 служители са установени данни за несъвместимост със заеманата длъжност и е направено предложение за действия по компетентност – прекратяване на правоотношението или отстраняване на несъответствието.

За констатираните пропуски, свързани с организацията на подаване на декларациите по ЗПКОНПИ са направени предложения за изготвяне на указания с цел уеднаквяване на практиката. За установените случаи на несъответствие на регистрационни данни в информационна система на НАП и Агенция по вписванията е уведомена дирекция „Обслужване“ и са предприети своевременни действия по компетентност.

С цел оптимизиране на процеса по подаване на декларации по чл. 35 от ЗПКОНПИ през 2019 г. е внедрен продукт за прием и обработка на декларации. Чрез ПП „Прием и обработка на декларации по чл. 35 от ЗПКОНПИ“ са приети общо 7 477 бр. декларации, в т.ч. подадени до 15.05.2019 г. - 7355 бр., извън срока - 16 бр. и 106 бр. коригиращи декларации.

Като пряк ефект от проверките на Инспектората, са предприети и следните по-съществени дейности:

1. През 2019 г. са извършени действия за институционално утвърждаване и качествено развитие на дейностите на Инспектората – основно във връзка с

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

прилагането на Закон за превенция на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ) и извършената структурна промяна.

2. Оказана е методическа помощ на структурите на НАП във връзка с осъществявания от тях предварителен контрол за законосъобразност под формата на становища и отговори на въпроси и казуси.

3. Разработени са учебни програми и са извършени обучения, свързани с мрежова и информационна сигурност, на всички служители на НАП.

VI. Специализирани обучения, в които са участвали служители на Инспектората:

Служителите на Инспектората през 2019 г. са участвали в специализирани обучения с насоченост към поддържане и повишаване на професионалните знания и умения на инспекторите в условията на променящи се нормативна база, процесна и организационна система на НАП. Водещ е принципът, че контролните органи на Инспектората следва да бъдат на изключително високо професионално ниво, гарантиращо ефективно изпълнение на възложените им контролни функции.

През целия отчетен период служителите на Инспектората на НАП са осъществили контрол по спазване на законодателството и вътрешните правила, процедури и указания, регламентиращи всички дейности, осъществявани в Агенцията. Основната цел на работата на звеното е била констатиране на незаконни или неправомерни действия или бездействия на служители, както и анализ и изготвяне на работещи предложения за подобряване и усъвършенстване на работните процеси. С бързите си и адекватни действия, инспекторите са извършили проверки в планирания обем, с което са подпомогнати контролните функции, като част от управлението на НАП.

X

ЛИЛЯНА ГИНЧИНА
РЪКОВОДИТЕЛ НА ИНСПЕКТОРАТА